

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister voor Klimaat en Energie
De heer R.A.A. Jetten
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Kazernestraat 52
2514 CV Den Haag
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070 312 92 00
fax 070 312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 20 maart 2024

betreft Vragen stand van zaken nieuw te bouwen kerncentrales

ons kenmerk 174858U

Geachte heer Jetten,

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief van 1 februari 2024 over de stand van zaken van de nieuw te bouwen kerncentrales.¹ De leden van de fracties van de BBB, PvdD en JA21 hebben naar aanleiding hiervan een aantal vragen en opmerkingen. De leden van de fracties van GroenLinks-PvdA en SP sluiten zich graag aan bij de gestelde vragen door de fractieleden van de PvdD.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van BBB

De leden van de BBB-fractie danken u voor het statusoverzicht met betrekking tot de voorbereidingen voor de bouw van twee nieuwe kerncentrales. Nu er een begin is gemaakt met fase 1, gaan de leden van de BBB-fractie ervan uit dat inmiddels meer kennis beschikbaar is over het proces en stellen zij om die reden de volgende vragen.

Uw brief gaat uit van twee nieuwe centrales in Borssele. Is dit nog steeds de verwachting gezien de motie-Erkens die recentelijk is aangenomen in de Tweede Kamer?² Graag ontvangen de fractieleden van de BBB op dit punt een toelichting.

Zij vragen of er met de vier werksporen rekening wordt gehouden met de bevindingen van andere additionele centrales (inclusief small modular reactors) op andere locaties dan Borssele en de Maasvlakte?

Wordt de toekomstige productie vanuit de gemeenten Borssele en Rotterdam (Maasvlakte) geprioriteerd bij het huidige werk aan de netcapaciteit, zo vragen de leden van de BBB-fractie.

Is het contract met Westinghouse inmiddels getekend?³

Wat zijn de geplande data voor afronding van fase 1 en 2 en voor de start van fase 3. De fractieleden van de BBB vragen of u dit ook kan weergeven conform de eerder gebruikte diagram.⁴

¹ Kamerstukken I 2023/24 32645, H.

² Kamerstukken II 2023/24 32813, nr. 1327.

³ Kamerstukken I 2023/24 32645, H, p. 4.

⁴ Kamerstukken II 2022/23, 32645, nr. 117, p.4; Kamerstukken II 2022/23, 32645, nr. 116, p.4.

datum 19 maart 2024

ons kenmerk 174858U

blad 2

Wat is met het oog op de vraag naar elektriciteit en de te behalen doelstelling uit het Parijse klimaat-akkoord nodig om het proces te versnellen?

De participatie vanuit de beoogde regio geeft u in het proces meer ruimte teneinde het proces later te kunnen versnellen. Hoe realistisch acht u het dat er voldoende rekening kan worden gehouden met hetgeen uit de participatie naar voren komt, met andere woorden heeft dit gevolgen voor de haalbaarheid van het project en als dat zo is hoe gaat u daar dan mee om?

De fractieleden van de BBB stellen dat partners worden aangehaald uit diverse Europese en niet Europese landen, hoe gaat u ervoor zorgen dat ook de Nederlandse maakindustrie hier optimaal aan kan deelnemen?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van PvdD

De fractieleden van de PvdD hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief. Zij hebben daar nog de volgende vragen over.

Wat is de inschatting van de omvang van radioactief afval in 2130 met twee extra kerncentrales en het langer openhouden van de kerncentrale in Borssele? Hoe lang duurt de geschatte voorbereidings- en bouwtijd voor het bouwen van twee extra kerncentrales? En wat zijn de geschatte kosten van twee extra kerncentrales, zo vragen de leden van de PvdD-fractie.

Is er bij deze inschattingen rekening gehouden met het sloopafval na sluiting van de kerncentrales? Wat is de te verwachten omvang van dit sloopafval?

De fractieleden van de PvdD vragen hoeveel radioactief afval er in de hele keten wordt geproduceerd? Anders gezegd: wat is de voetafdruk van radioactief afval – van mijn tot opslag - van het huidige kernenergie verbruik van Nederland?

Kernenergie heeft geopolitieke consequenties. Uranium dat wordt gebruikt in Borssele komt uit uraniummijnen in Kazachstan. Voor het geschikt maken van gebruikt uranium voor hergebruik wordt een Russische producent ingeschakeld, waarvoor geen alternatief is, aangezien er wereldwijd maar een paar opwerkingsfabrieken zijn.

Kunt u reflecteren op de keuze om nog altijd afhankelijk te zijn van een Russische producent? Hoe verhoudt zich dat tot de internationale sancties tegen Rusland van dit moment? De leden van de PvdD-fractie verzoeken u op beide vragen in te gaan.

Hoe kijkt u naar het risico van nucleair terrorisme - over een periode van duizenden jaren - of langer en naar de dreiging tijdens oorlogssituaties, zoals recent in Oekraïne bij aanvallen op de centrale in Zaporizja?

De fractieleden van de PvdD vragen of er bij de voorgenomen bouw van twee nieuwe kerncentrales en de extra opslag van radioactief afval rekening wordt gehouden met klimaatverandering en de daarbij te verwachten zeespiegelstijging? Zo ja, op welke wijze?

Ten slotte merken zij op dat er bij in de voorbereiding van het Nationaal Plan Energiesysteem ook scenario's zijn ontwikkeld voor een Nederlands energiesysteem zonder kernenergie. Waarom kiest u toch voor kernenergie – die dus overbodig blijkt voor de toekomstige Nederlandse energievoorziening – terwijl er zoveel nadelen en risico's aan kleven?

datum 19 maart 2024

ons kenmerk 174858U

blad 3

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van JA21

De fractieleden van JA21 hebben met belangstelling kennisgenomen van uw brief. Zij hebben nog de volgende vragen.

Heeft u mogelijkheden om het geschetste tijdpad tot aan de ontwerp voorkeursbeslissing, thans voorzien in het tweede kwartaal van 2025, te verkorten?

Heeft u vervolgens mogelijkheden tot uw beschikking om de vervolgstappen tot aan oplevering in te korten? Zo ja, welke mogelijkheden zijn dit en welke wenst u aan te wenden? Wat is hierin uw ambitie?

Bent u het met de fractieleden van JA21 eens dat een duurzame en vooral stabiele energie-infrastructuur eerder dient te rusten op vier nieuwe kerncentrales, dan de twee nieuwe centrales die u voorstelt?

Bent u het met de fractieleden van JA21 eens dat zon- en windenergie nooit kunnen zorgen voor een continue stabiele energievoorziening?

Bent u het tevens met deze eens dat de collectieve middelen die nu naar het revitaliseren van verlieslatende windturbineactiviteiten vloeien beter ter beschikbaar gesteld kunnen worden voor investeringen in kernenergie?

Hoe verhoudt de schaal van de geplande twee kerncentrales zich tot de geschatte toekomstige energiebehoeften van Nederland, zo vragen de leden van de JA21-fractie.

Op welke wijze wordt rekening gehouden met de snelle ontwikkelingen in de kernenergietechnologie, zoals small modular reactors (SMRs)?

De fractieleden van JA21 vragen hoe de financiële risico's en uitdagingen worden aangepakt om de bouw van nieuwe kerncentrales aantrekkelijk te maken voor investeerders?

Welke stappen worden ondernomen om het publieke draagvlak voor kernenergie te vergroten en desinformatie tegen te gaan, zo vragen deze leden .

Wat zijn de verwachte effecten van de nieuwe kerncentrales op de nationale CO₂-uitstoot en het behalen van de klimaatdoelstellingen?

De vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat ziet uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangt deze graag uiterlijk 20 april 2024.

Hoogachtend,

Drs. A. van Langen-Visbeek

Ondervoorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat